

2011. május 25. szerda
 Márk evangéliuma 8,27–9,1

Id. Fazakas Sándor

Péter vallástétele

^{8,27}Jézus pedig elindult tanítványaival együtt Cézára Filippi falvaiba. Útközben megkérdezte tanítványaitól: "Kinek mondanak engem az emberek?" ^{8,28}Ők így feleltek: "Keresztelő Jánosnak, mások Illésnek, ismét mások pedig egynek a próféták közül." ^{8,29}Jézus tovább kérdezte őket: "Hát ti kinek mondotok engem?" Péter így válaszolt neki: "Te vagy a Krisztus." ^{8,30}Jézus ekkor rájuk parancsolt, hogy senkinek ne beszéljenek őróla.

Jézus először szól nyíltan baláláról és feltámadásáról

^{8,31}És tanítani kezdte őket arra, hogy az Emberfiának sokat kell szenvednie, és el kell vettetnie a vénektől, a főpapoktól és az írástudóktól, és meg kell öletnie, de harmadnapon fel kell támadnia. ^{8,32}Jézus nyíltan beszélt erről a dolgról. Péter ekkor magához vonva őt meg akarta dorgálni; ^{8,33}ő azonban megfordulva tanítványaira tekintett, megdorgálta Pétert, és ezt mondta: "Távozz tőlem, Sátán, mert nem az Isten szerint gondolkozol, hanem az emberek szerint."

Jézus követése

^{8,34}Ekkor magához hívta a sokaságot tanítványaival együtt, és ezt mondta nekik: "Ha valaki énutánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel a keresztjét, és kövessen engem. ^{8,35}Mert aki meg akarja menteni az életét, az elveszti, aki pedig elveszti az életét értem és az evangéliumért, megmenti azt. ^{8,36}Mit használ ugyanis az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall? ^{8,37}Mert mit adhat az ember váltságdíjúl lelkéért? ^{8,38}Mert ha valaki szégyell engem és az én beszédeimet e parázna és bűnös nemzedék előtt, azt az Emberfia is szégyellni fogja, amikor eljön Atyja dicsőségében a szent angyalokkal."

^{9,1}Azután így szólt hozzájuk: "Bizony, mondom néktek, hogy vannak az itt állók között némelyek, akik nem ízlelik meg a halált addig, amíg meg nem látják, hogy az Isten országa eljött hatalommal."

Amit a textusról tudni kell:

- exegetikai megjegyzések
- teológiai összefüggések feltárása

22–26. vers

Jézus Izraelen kívül gyógyít a megszokott módon. Itt is ismétlődik az elhíresztelés tilalma. Jézus körül a vakok látókká lesznek. A nyálnak, mint „lélekhordozó”-nak gyógyító ereje van. Jézus nem áll meg félúton, teljes gyógyulást ajándékozik. A meggyógyított messze és világosan (*eblepen télaygós hapanta*) lát (*blepó*).

Bethsaida halászfalu a Genezáret északi partján, a Jordán torkolatától keletre, Fülöp negyedes fejedelem fennhatósága alatt. Mt 11,21; Lk 9,10; Jn 1,44-ben „város” néven szerepel, ugyanis Fülöp provinciája fővárosává bővítette és Julis-nak nevezte át. A régi falu azonban megmaradt, innen a falu megnevezés. Jn 12,21 „galileai Bethsaida”-ról beszél, mivel galileai zsidók lakták. Innen származnak Péter, András és Filep. A 23. versben a szem régies neve (*omma*) és nem az *ophthalmos* olvasható, miként a 25. versben. A látását visszanyert beteg feltekint (*anablepó*), de nem az égre tekinteni értelemben, azaz az imádság kísérő mozdulataként, mint a 7,34-ben. Az ige látóképességének visszanyerését jelzi.

27–30. vers

Jézus tanítványaival Caesarea Philippi-be (*Kaisareia be Philippon*) érkezik. Nevét a város a tetrarchától kapja Tiberius császár tiszteletére. Jézus kérdésére Péter arám anyanyelvén válaszol: *maschicha*, héberül *maschiach*. Jövevényyszóként a görögben egy *s* betűvel bővül: *Messziás*. Így fordul elő a Jn 1,42 és 4,25-ben, mellette a görög szómagyarázat: *christos*. A világmisszióban latin végződéssel „*Christus*”-ként lett általánossá. A *christos* „felkent”-et jelent, és nem tulajdonnév, miként a Jézus, hanem királyi cím, mint az „Isten Fia” is. Csak a Jézus névvel való szoros kapcsolata révén lett tulajdonnévvé.

34–9,1 vers

Övéinek sorsközösséget kell vállalniuk Jézussal. Önmaga és emberi számításainak megtagadásával vállalja a Krisztus követés minden terhét, mind haláláig (*arai ton stauro*). Feltámadásával megkezdődik a végső idő, és útjára indul az eszkatológikus egyház (*ekklesia*). Már csak az Úr megjelenésének beteljesedése, végleges, látható és ítéletes megjelenése van hátra. Ez lesz valósággá visszajövetelében (*parusia*).

A megtagadni (*aparneomai*) és a „hazudni” törzsrokon szavak. A hétköznapiakban ebben az értelemben is használják. Hazug az, aki megtagadja korát, eredetét, jelenlétét, vagy a barátját. Ez a jelentés viszont itt hiányzik az *aparneomai*-ből. Alapjelentése: nem-et mondani, lemondani, megtagadni, letagadni, hűtlennek lenni (14,30.66–72). Ennek ellentéte a *homologein*, azaz megvallani.

A *psyche*-t összefüggéseiben kell érteni. A 3,5-ben személyt jelent, a 12,30; 14,34-ben, de a 10,45-ben is egy aspektus része: a megérzésnek, az érzelmeknek, érzéseknek és az életvágynak összessége. Itt, azaz a 35–37-ben az Istentől ajándékba kapott teljes életet jelenti, itt a földön és az utolsó ítélet idején. Aki meg akarja tartani az ő életét, elveszíti (*apollymi*) azt, szó szerint: tönkreteszi. Egy ismert zsidó szófordulat (*ibbed napscha*) az alap, mely egy aktív pillanatot jelöl. Az ember az életét tévedésből is elveszítheti, akarata ellenére, azaz idegenkezűség révén, de bűnös módon saját magatartása által is „eljátszathatja” azt.

Prédikációvázlat

1. A betsaidai vak meggyógyítása

„Ha az én szememmel néznétek őt, ti is szépnek találnátok”. Ha Jézussal jársz, látni fogsz mindent, és egészen másként. Megromlott látásodat csak Ő állíthatja helyre, ha nem is máról-holnapra, mint történetünkben. De addig nem tágít, míg „mindent” nem fogsz látni, a hitnek és a szeretetnek a szemével. Ez az Ő ajándéka, fogadd el.

Az üzemben az egyik munkáson így gúnyolódtak: „Jóska, csúnya a feleséged”. „Ha az én szememmel néznétek őt, ti is szépnek találnátok” – válaszolt. Igen, ha Jézus állítja helyre megromlott látásunkat, mi is másként látunk: a hitnek és a szeretetnek a szemével.

Ha a *hit szemével* nézel, te is szépnek találsz az embereket. A hazugság, az irigység, a féltékenység, a vitatkozás kegyetlenül eltorzíthatja az életet, de ha a hit szemével nézed azt, egészen másnak látod. Még az esendő keresztyén gyülekezetet is egészen másnak látod: az a Krisztus teste és véren megváltott tulajdona, a Krisztus menyasszonya, mely menyegzőre készülve a kiteljesedés felé halad.

A *szeretet szemével* nézve minden más fényben ragyog, annak szépsége pedig belülről sugárzik kifelé. Isten is az Ő végtelen szeretetének szemével néz rád. Ez a te esélyed. Bár látja Isten hibáidat, gyengeségeidet, bűneidet, torzulásaidat, de Ő annak a lehetőségét is látja, hogy visszanyerheted eltorzult istenképűségedet.

Igénkben a látás szimbolikusan Isten-ismeretet jelent. Ami téged is megkülönböztet a farizeusoktól, az nem újabb és nagyobb csodák megtapasztalása, nem elmélyültebb gondolkozás, sem jobb odafigyelés. A titka ennek, hogy „vele járj” miként a tanítványok is Galileától Jeruzsálemig.

2. Péter hitvallása

„Ti pedig kinek mondotok engem?” A „*kívül*” valók (4,11) azaz a nem pogányok, tehát honfitársai cselekedetei és prédikációi alapján Jézust prófétának, útkészítőnek, de semmi esetre sem Messiásnak látják. Ők mélyen csalódtak Jézusban. Döntő szerepet már neki senki sem tulajdonítanak. Tudjátok, hogy nemcsak akkor és ott, de itt és most is félreismerik Jézust. Kinek mondják Őt? A legtöbben csak egynek a sok vallásalapító közül. „Ti pedig”, akik „*velem voltatok*” (3,14), csodáimnak *szemtanúi*, igehirdetésemnek *fültanúi voltatok*, ti, akiknek mindent *elmagyaráztam* (4,34), ti kinek mondotok engem? Péter a tanítványok szószólójaként előre lép és így szól: „Te vagy a Krisztus”. A te legfőbb hivatásod is ez: Őt felismerni és megvallani (3,14). Isten Szentlelke indítson erre az egyértelmű Jézus-identitás felismerésére és bizonyoságtételre.

„*Ő nem az én Édesapám, csak egy falubeli*”. A kolozsvári teológiára feljött a székelharisnyás, vitézkötéses székel ember, hogy meglátogassa teológus fiát. Nagyon büszke volt rá és hálás a jó Istennek, hogy pap lesz a fiából. Hatalmas „átalvetője” tele volt mindenféle otthoni finomsággal. Amikor elment, szobatársai megkérdezték: „Ki volt az öreg ebben a kopott, régi népviseletben, az édesapád?” „*Ő nem az én Édesapám, csak egy falubeli*” – hangzott a válasz, mert szégyellte az Édesapját annak kinézése miatt, így letagadta, s azt hazudta, hogy nem az Édesapja. Ez a szomorú történet jutott eszembe a 38. vers láttán. Az *aparnomeomai* szó nem csak azt jelenti, hogy megtagadni, de közös gyökerét tekintve azt is, hogy hazudni. Hazug ember, aki letagadja korát, eredetét, aki megtagadja barátját, Édesapját, s mindenek előtt Jézust. Bár alapigénkből hiányzik a hazug jelentés, mégis alapjelentése szerint *nem*-et mondani valakire, róla lemondani, őt megtagadni, letagadni a vele való kapcsolatot, hozzá hűtlennek lenni jelentéssel bír (14,30; 66–72).

3. Jézus-követés

3.1. Vállalj sorsközösséget Jézussal!

Jézus mellett nem saját karrieredet építed, mint például a tanítvány a rabbi mellett, hogy aztán egyszer maga is rabbi lehessen. Szó sem lehet saját, önző érdekeid megvalósításáról. Életed fölött a Miatyánk három első kérése kell diadalmaskodjon: az Atya neve, országa és akarata. Másként esélyed sincs a Krisztus követésére. De önmagad megvalósításáról való lemondásod *nem azonos önmagad kioltásával*, miként azt az aszkézis célként tűzi maga elé. Ne tüntesd el magad, hanem szolgálj, anélkül, hogy reszketnél egzisztenciád miatt.

A „keresztet felvenni” beleegyezés a szenvedésbe, még akkor is, ha ez izolál, fejcsóválás kíséri, és Jézust kivéve senki sem érti annak lényegét. Kereszted nem széria-vagy sorozatszerű, hanem „rád szabott”. Neked is megvan a saját kereszted, mely nem azonos a másokéval. Hordozása tartós, nem egyszeri élmény

vagy mártíromság. A keresztfelvétel „mindennapos”, Lk 9,13. Pál szerint nem hordozhatod Jézust a szívedben, ha nincs kereszt a válladon.

3.2. „Eljátszottam az életemet”

Eljátszottam az életemet – halljuk a rossz útra tévedőktől. Te is ragaszkodsz az életedhez, szeretnéd megtartani, biztonságban tudni, élvezni. Sajnos ennek gyakorta az ellenkezője következik be, ha túlzásokba bocsátkozol, ha hajszolod az élvezeteket. Bizonyára neked is voltak a Krisztus követése miatt egzisztenciális félelmeid. Oka a Krisztushoz való hűséged volt, mely küldetésedben, szolgálatodban konkretizálódott. Ekkor jön a gondolat: visszaveszek a Krisztus követéséből, lazítok azon, kilépek uralma alól. Így is el lehet *játszani* az életet. Az igaz, hogy Krisztus-követés nélkül is lehet élni, „sőt mi több”. De „élet” ez? Mert az igaz élet *Istenből, Istennel és Istenért* van.

3.3. „Az enyém az egész világ”

Nyilván, hogy a Krisztustól való elszakadás jutalma nem lehet az egész világ, de lehet „30 ezüstpénz és egy kötél” (Mt 26,15; 27,5). S ha netán az egész világot is megnyered, megéri, pótolja az azzal együtt járó veszteséget? A kérdésre Jézus válaszol. Amikor a Sátán „a világ minden országát és dicsőségét” kínálja fel, ha leborul előtte, Ő így válaszol: „Eredj el Sátán, mert meg van írva: az Urat, a te Istenedet imádd, és csak neki szolgálj”. Te is e képen cselekedjél!